

UN NOU LOT DIN TEZAUURUL DE DENARI REPUBLICANI ROMANI, DESCOPERIT LA BREASTA – DOLJ

TOMA RĂDULESCU*

În anul 1948, într-un vas de lut găsit între satul Leamna de Sus (azi Craiova) și Breasta, pe valea dinspre vechea mănăstire Crețești, veche ctitorie boierească din timpul lui Matei Basarab, la vest de aceasta, la circa o sută de metri, în punctul „Biserica Neagră” sau „Piscu Negru”, s-a descoperit un tezaur de denari romani republicani, care era ascuns într-un vas de lut, pierdut în momentul de față.

Așa cum se întâmplă de obicei, tezaurul a fost împărțit sau răspândit de descoperitor și a ajuns la diferite persoane. În urmă cu aproape jumătate de secol, au fost identificate două persoane care au intrat în posesia unor monede: profesorul Constantin Stroe, de la Liceul „Elena Cuza” (doi denari, emisiuni C. Coelius Calvus și Marc Antoniu), iar restul de nouă monede au ajuns la învățătorul colecționar Constantin Lupescu, care a predat în acele locuri (nouă denari, amintiți în catalog, și două imitații).

Părintele prof. dr. Ion Popescu-Cilieni, domiciliat pe str. Bucovățului, profesor de istorie la Colegiul Național „Carol I” și Liceul Comercial „Gheorghe Chițu”, a recuperat un lot important (cel puțin 45 de monede) de denari republicani romani și imitațiile lor, de la elevii și locuitorii din zonă, precum și în urma investigațiilor sale de teren. La îndemnul dr. Constantin Nicolăescu-Plopșor și al directorului de atunci al Muzeului Olteniei – Ion Firu, aceste monede, după trecerea sa la cele veșnice, la 4 nov. 1956, au ajuns, împreună cu alte monede antice, medievale și moderne, în colecțiile Muzeului Olteniei. În urma investigațiilor noastre în arhiva fiului și fiicei lui Ion Popescu-Cilieni, din București, precum și în arhivele Muzeului Olteniei, dar și pe baza unor fișe ale distinsului preot, am reușit să identificăm faptul că aceste monede aparțineau tezaurului descoperit în anul 1948, la Breasta. Situații asemănătoare, în care au apărut două sau mai multe loturi de monede din același tezaur, chiar la distanțe îndelungate de timp de la descoperirea lor întâmplătoare, sunt întâlnite de multe ori. Astfel, din tezaurul de denari republicani romani descoperit la Sopot, Muzeul Olteniei a mai recuperat un lot de 11 denari republicani și o imitație de denar republican după o jumătate de veac¹. Semnificativ este și cazul marelui tezaur de denari romani imperiali și antonieni descoperit la Bârca, în anul 1962,

* Muzeograf, Muzeul Olteniei din Craiova.

¹ Toma Rădulescu, *Un nou lot de denari republicani romani din tezaurul de la Sopot*, în: „Oltenia. Studii și comunicări. Arheologie și Istorie Veche”, Muzeul Olteniei Craiova, Craiova, Editura INFO, 2008, pp. 162-175.

din care s-au recuperat, inițial, 1.921 de monede, iar apoi, peste două decenii, încă 46 de monede, în timp ce în colecții particulare au fost identificate cel puțin alte două loturi monetare, dintre care unul, alcătuit din 11 monede, a și fost publicat, iar celelalte cu oarecare îndoială legată de alte trei tezaure romane imperiale descoperite tot la Bârca-Dolj². În cazul acestui tezaur monetar, este meritul președintelui de atunci al S.N.R. – filiala Craiova, care a reușit să identifice 11 exemplare din acest tezaur monetar și să le redea circuitului științific. Împreună cu Gh. Poenaru Bordea a publicat monedele identificate³, iar ulterior, Bucur Mitrea⁴, Maria Chițescu⁵, Constantin Preda⁶, Delia Moisil-Georges Depeyrot⁷ le-au semnalat în cazul unor sinteze dedicate circulației monetare în Dacia preromană.

Toți cercetătorii amintiți, din cauza lipsei de accesibilitate la alte resurse documentare, nu au avut cunoștință de prezența altui lot de 45 de monede republicane romane și imitații adunate de părintele prof. dr. Ion Popescu-Cilieni, și intrate, după plecarea familiei din Craiova, după anul 1960, în colecțiile Muzeului Olteniei.

Cronologic, denarii republicani romani se eșalonează între anii 179-170 î. Hr., 32-31 î. Hr. și corespund, în general, compoziției unor tezaure contemporane din care s-a recuperat un număr mai mare de exemplare. Deși diferența numerică este consistentă între primul lot, format din 11 monede, și al doilea lot, din 45, totuși, cea mai recentă monedă este tot din anii 32-31. Tezaurul de la Breasta se încadrează în categoria depozitelor monetare care au cele mai recente monede din anul 31 î. Hr. Este vorba despre tezaurele de la Biled – Timiș⁸, Costinești – Constanța⁹, Deva – Hunedoara¹⁰, Vârvor – Dolj (tezaur aflat la mică distanță de tezaurul nostru, din care un lot de 68 de denari

² Maria Magdalena Duțescu, Ana-Maria Rădulescu, *Un nou lot monetar din al treilea tezaur de la Bârca*, în: „Oltenia. Studii și comunicări. Arheologie-Istorie”, Muzeul Olteniei Craiova, XIII, Craiova, 2001, pp. 90-93.

³ *Tezaurul de la Breasta și alte descoperiri de denari republicani din Oltenia*, în: „Studii și Cercetări de Numismatică”, nr. 7, 1980, pp. 71-81.

⁴ *Découvertes monétaires en Roumanie, 1979 (23)*, în: „Dacia”, N.S., 24, pp. 371-378; *Découvertes monétaires en Roumanie, 1980 (24)*, în: „Dacia”, N.S., 25, pp. 381-390.

⁵ *Numismatic Aspects of the History of the Dacian State, The Roman Republican Coinage in Dacia and Geto-Dacian Coins of Roman Type*, Oxford, BAR IS 112, n° 28.

⁶ Constantin Preda, *Istoria monedei în Dacia preromană*, București, Editura Enciclopedică, 1998, p. 297.

⁷ *Les trésors de deniers antérieure à Trajan en Roumanie*, Moneta, Watteren, 2003, p. 134, nr. 132 – tez. Breasta – Dolj.

⁸ Delia Moisil-Georges Depeyrot, *Les trésors de deniers antérieurs à Trajan en Roumanie*, Moneta, Watteren, 2003, p. 134, nr. 131.

⁹ Bucur Mitrea, *Contribuții la studiul circulației monetare în Dobrogea în secolul I î.e.n. Tezaurul de denari romani republicani de la Costinești, jud. Constanța*, în: „Pontica”, 3, 1970, pp. 131-137.

¹⁰ Eugen Chirilă, Adrian Rusu, *Tezaurul monetar de la Deva, sec. II-I î.e.n.*, în: „Acta Musei Porolissensis”, 4, 1980, pp. 69-77.

republicani romani se află în colecțiile Muzeului Olteniei, eșalonați cronologic între anii 157-156 î. Hr. – 31 î. Hr., deci contemporan cu tezaurul de la Breasta), jud. Dolj¹¹, Grozăvești, com. Corbii Mari – Dâmbovița¹², Gura Padinii, com. Orlea – Olt¹³, Mărgineni – Bacău¹⁴, Peretu – Teleorman¹⁵, Prejmer – Brașov¹⁶, Târgu Ocna – Bacău¹⁷, Vlădiceni, com. Bârgăoani – Neamț¹⁸.

Nu ne propunem să facem o analiză complexă a compoziției tezaurului a cărui importanță a fost atât de bine subliniată de către cei doi autori când s-au referit la lotul de 11 monede¹⁹, lot mult amplificat de alte 45 de monede, dintre care alte patru sau cinci imitații (exemplarul nr. 49 – suberat, posibil tot în mediul local. Prezența imitațiilor de denari romani republicani este întâlnită și în tezaure contemporane cu tezaurul de la Breasta, dar și în altele mai timpurii, cum ar fi tezaurul de monede republicane de la Locusteni – Dolj (88 de denari și o imitație)²⁰ sau tezaurul de la Sopot – Dolj (40 de denari și patru imitații)²¹. Dar, geografic, cel mai apropiat este tezaurul de la Vârvor – Dolj și, apoi, cel descoperit la Gura Padinii, din care s-a recuperat cea mai mare parte a monedelor, dar unde, se pare că n-ar fi imitații de denari republicani romani. Tezaurul de la Breasta are multe elemente de comparație, identice cu tezaurul descoperit la Vârvor, dar și cu unele particularități, cum sunt cele cinci imitații de denari romani republicani, care se întâlnesc de multe ori și la alte tezaure, probă evidentă a nevoii de numerar în comerț a geto-dacilor și a prestigiului de care se bucura atunci denarul republican roman prin calitatea metalului prețios care îi permitea să circule într-un spațiu geografic vast.

De obicei, monetăriile majoritare aparțin capitalei Roma, iar în cazuri excepționale sunt mobile în timpul războaielor civile pentru plata legiunilor și a altor unități militare (nr. 31 – monetărie mobilă cu Sulla, nr. 43 – monetărie mobilă cu Caesar, nr. 48-49 – monetărie mobilă cu Marc Antonius) și o excepție

¹¹ Delia Moisil-Georges Depeyrot, *op. cit.*, pp. 136-137, nr. 135.

¹² Bucur Mitrea, V. Drob, *Un tezaur de denari republicani romani descoperit în județul Dâmbovița*, în: B.S.N.R., nr. 75-76, 1981-1982, pp. 101-108.

¹³ Idem, *Un tezaur de denari romani din timpul Republicii descoperit în Oltenia*, în: „Studii și cercetări de istorie veche”, 21, nr. 3, pp. 429-450.

¹⁴ Viorel Căpitanu, *Noi descoperiri monetare antice intrate în colecțiile Muzeului din Bacău*, în: „Symposia Thracologica”, 6, 1988, p. 108.

¹⁵ Delia Moisil-Georges Depeyrot, *op. cit.*, p. 140, nr. 139.

¹⁶ Maria Chițescu, *Tezaurul monetar republican de la Prejmer*, în: „Cumidava”, 9/1, pp. 1-13.

¹⁷ Delia Moisil-Georges Depeyrot, *op. cit.*, pp. 142-143, nr. 142.

¹⁸ Iuditha Winkler, *Contribuții numismatice la istoria Daciei în secolul I e.n.*, în: „Cercetări Numismatice”, 3, 1980, pp. 33-50.

¹⁹ Vezi comentariile la lotul avut la dispoziție la Gh. Poenaru Bordea, Onoriu Stoica, *Tezaurul de la Breasta și alte descoperiri de denari romani republicani din Oltenia*, în: SCN, VII, 1980, p. 72, I, nr. 1, pp. 74-75.

²⁰ Constantin Preda, *Descoperirea de monede romane republicane de la Locusteni (r. Gura Jiului, reg. Craiova)*, în: SCN, III, 1960, pp. 135-168.

²¹ Toma Rădulescu, *op. cit.*

(nr. 47 – monetărie în Sicilia). În cazul tezaurului de la Vârvor, contemporan, și în zona acesteia domină monetăriile de la Roma cu excepții apropiate, cum ar fi: monetăria în mișcare cu Cn. Pompeius (nr. 60), Italia (nr. 62), monetărie în mișcare cu Brutus și Cassius (nr. 63), Sicilia (nr. 64), monetărie mobilă cu M. Antonius (nr. 65-67) și o excepție, monetăria Cyrenaica (nr. 68 – ultima din tezaur), dar explicabilă prin situația politică și militară a momentului, sfârșitul celui de-al doilea război civil, care bântuia Imperiul Roman. De altfel, Marc Antonius, în preajma luptei de la Actium (2 sept. 31 î. Hr.), când a fost înfrânt definitiv de Octavian care beneficiase de ajutorul urmașului lui Burebista – regele Dicores, primise promisiunea de la Cotiso, alt succesori al lui Burebista, că îl va ajuta. Considerăm că pericolul permanent pentru posesiunile romane din Balcani, care erau atacate de geto-daci în special iarna, când Dunărea îngheța, a determinat Imperiul Roman să răspundă provocărilor, să deplaseze trupe la nord de Dunăre și să distrugă sistemul de apărare al geto-dacilor. În aceste condiții, era firesc să fie în atenție și sistemul de apărare și refugiu al Pelendavei, care nu a revenit, de la aceste evenimente militare, la strălucirea de altădată, până la cucerirea Daciei de către romani.

Descoperirea acestui tezaur este normală cu atât mai mult cu cât se află, geografic, în imediata vecinătate a sistemului de fortificații dacice de refugiu, având în preajmă numeroase așezări rurale atestate și prin alte descoperiri de același gen, cum este tezaurul de pe strada Bucovăț, tezaurul de la Mofleni²², tezaurul de la Florești – Șimnic²³ sau cel de la Vârvor – Dolj²⁴, contemporan cu tezaurul nostru și aflat, geografic, la mică distanță de Valea Jiului. Acest fapt este explicabil prin sistemul de fortificații geto-dacice de refugiu din zona cunoscută cu numele de Pelendava²⁵.

În lipsa unei documentații foto, care n-a depins de noi, ci de subiectivismul celor care îl au în custodie, am folosit metoda descriptivă, capabilă și acceptată de cei care doresc o cât mai reală cunoaștere a speciilor monetare care au circulat în Dacia preromană în această parte, către ultimul sfert al secolului I î. Hr.

Tezaurul descoperit la Breasta și redat circuitului științific de către noi, aduce lămuriri importante asupra unei perioade tulburi în istoria strămoșilor

²² Onoriu Stoica, *Un tezaur de monede romane republicane descoperit la Mofleni*, în: „Mitropolia Olteniei”, nr. 9-10, sept.-oct., 1972, pp. 709-710.

²³ Corneliu Mărgărit Tătulea, *Noi date cu privire la tezaurul de monede romane republicane de la Florești – Șimnicu de Sus, județul Dolj*, în: „Oltenia”, Muzeul Olteniei Craiova, nr. 5-6, 1986, pp. 25-29.

²⁴ Toma Rădulescu, *Tezaurul de denari romani republicani descoperit la Vârvor*, în vol. „Sate și siliști de pe Desnățui. Monografia comunei Vârvoru de Jos-județul Dolj”, Craiova, Editura SITECH, 2014, pp. 45-60.

²⁵ Detalii vezi la Octavian Toropu, *Câteva date privitoare la așezarea întărită de la Cărligei – Bucovăț (jud. Dolj)*, în: „Studii și materiale de muzeografie și istorie militară”, 6, 1973, pp. 3-11; Idem, *Așezări antice la Mofleni și în împrejurimi*, în: „Mitropolia Olteniei”, XXIV, nr. 9-10, sept.-oct., 1972, pp. 700-708.

noștri, strict legată de finalul războaielor civile care bântuiseră Imperiul Roman mai multe zeci de ani.

C A T A L O G

Anonim

1. Av. Capul Romei, cu coif, spre dr.; în spate, **X**. C.p.
Rv. Luna în bigă spre dr., ține biciul cu mâna dr. și hățuri în st.; în exergă, **ROMA**. L.p.
Ax 7; 3,85 g; diam. 17 x 17,8; inv. 1.715, nr. vechi 16.095/18 – puțin circulată.
R.R.C. 158/1. Roma, 179-170 î.Hr.

TI.VETVR

(*Tiberius Veturius*)

2. Av. Bustul lui Marte spre dr., drapat, purtând coif cu crinieră lungă; în spate, **X**, și **TI-VE** (**VE** în ligatură), de sus în jos.
Rv. Doi războinici împung cu săbiile un porc ce-l ține în brațe un tânăr îngenuncheat; deasupra, [**R**]OMA.
Ax. 12; 3,82 g; diam. 18,5 x 18,8; inv. 1.737, nr. vechi 16.095/40 – bine conservată.
R.R.C. 234/1. Roma, 137 î. Hr.

CN.LVCR.TRIO

(*Cnaeus Lucretius Trio*)

3. Av. Capul Romei, cu coif, spre dr.; în spate, **TRIO**; în față, **X**.
Rv. Dioscurii, spre dr.; dedesubt, **CN. LVC[R]**; în exergă, **ROMA**.
Ax. 9; 3,86 g; diam. 17,5 x 17; inv. 1.703, nr. vechi 16.095/51 – bine conservată.
R.R.C. 237/1a. Roma, 136 î. Hr.

L.ANTES.GRAG

(*Lucius Antestius Grangulus*)

4. Av. Capul Romei, cu coif, spre dr.; în spate, **GRAG**; în față, **X**, C.p.
Rv. Jupiter, în quadrigă, spre dr., ține sceptru și hățuri în mâna st. și aruncă fulger cu dr.; dedesubt, **ANTES** (**ANTE** în ligatură); în exergă, **ROMA**.
Ax. 12; 3,63 g; diam. 18 x 19; inv. 1.716, nr. vechi 16.095/19 – bine conservată.
R.C.R. 238/1. Roma, 136 î. Hr.

T.CLOVLI

5. Av. Capul Romei, cu coif, spre dr.; în spate, o cunună de lauri; jos **ROMA**. C.p.
Rv. Victoria, în bigă, spre dr.; ținând cu ambele mâini hățurile; jos, spic; în exergă, **T.CLOVLI**. C.p.
Ax 12; 3,81 g; diam. 18 x 20; inv. 1.722; nr. vechi 16.095/25 – bine conservată.

R.R.C. 260/1 Roma, 128 î. Hr.

ANONIM CU CAP DE ELEFANT

6. Av. Capul Romei, cu coif, spre dr.; în spate, **X**. C.p.

Rv. Zeiță, în bigă, spre dr.; ținând un sceptru și biciul în mâna st. și o ramură cu dr.; dedesubt, cap de elefant, legat de un clopoțel, iar sub acesta **ROMA**. L.p.

Ax 12; 3,78 g; diam. 18 x 18,2; inv. 1.709; nr. vechi 16.095/12 – puțin circulată.

R.R.C. 262/1 Roma, 128 î. Hr.

N.FABI PICTOR

(*N. Fabius Pictor*)

7. Av. Capul Romei, cu coif, spre dr.; în spate, **X**. În față, marcă de control **G**. Contramarcă. C.p.

Rv. Q. Fabius Pictor, stând spre st., pe scaun, cu cască și cuirasă, iar în mâna dr. ține *apex*, în spate, cu st. o sulită; în apropiere, scut cu inscripția **Q VI|RI|N**; la dr., **N.FABI** de jos în sus; la stânga, **PICTOR** de sus în jos; în exergă, **ROMA**. C.p.

Ax 12; 3,83 g; diam. 16,5 x 17,3; inv.1.725; nr. vechi 16.095/28 – bine conservată.

R.R.C. 268/1b. Roma. 126 î. Hr.

C.MALLE C.F.

(*Caius [Poblicius] Malleolus Caii filius*)

L.LIC

(*Lucius Licinius*)

CN.DOM

(*Cnaeus Domitius*)

8. Denar (*tip serratus*)

Ax. 2; 3,62 g; diam. 20; R.R.C. 282/4. Narbo, 118 î. Hr.

Gh. Poenaru Bordea, Onoriu Stoica, *Tezaurul de la Breasta și alte descoperiri de denari romani republicani din Oltenia*, în: „SCN”, VII, 1980, p. 72, I, nr. 1, fost col. prof. C. Stroe – Craiova.

Delia Moisil-Georges Depeyrot, *Les trésors de deniers antérieurs à Trajan en Roumanie*, Moneta, Wetteren, 2003. p. 134, nr. 132 – tez. Breasta, nr. 1.

M. SERGI. SILVS/Q

(*Marcus Sergius Silus/ questor*)

9. Av. Capul Romei, cu coif, spre dr.; în față, **EX.S.C**; în spate, **ROMA** și *. C.p.

Rv. Călăreț spre st., ține spada și un cap retezat în mâna st.; în față, **Q**; dedesubt, **M. SERGI**; în exergă, **SILVS**.

Ax 12; 3,68 g; diam. 17 x 18,5; inv. 1.733, nr. vechi 16.095/36 – bine conservată.

R.R.C. 286/1. Roma, 116 sau 115 î. Hr.

C.PVLCHER

(*C. Claudius Pulcher*)

10. Av. Capul Romei, cu coif, spre dr. Margine în relief și c.p.

Rv. Victorie, în bigă, spre dr., ține hățurile cu ambele mâini; în exergă,

C.PVLCHER. Margine în relief și c.p.

Ax 3; 3,82 g; diam. 17,3 x 19; inv. 1.635, nr. vechi 16.095/11 – bine conservată.

R.R.C. 300/1. Roma, 110 sau 109 î. Hr.

L.MEMMI

(*Lucius Memmius*)

11. Av. Cap de tânăr, spre dr., purtând cunună de stejar (?Apollo); în față, **X**.
C.p.

Rv. Dioscurii, în picioare, din față, flancați de cai, țin sulițe; în exergă,
[**L**].**MEMMI**.

Ax 6; 3,87 g; diam. 19,8 x 20,2; inv. 1.707; nr. vechi 16.095/9 – bine conservată.

R.R.C. 304/1. Roma, 109 sau 108 î. Hr.

Q.LVTATI.CERCO./Q

(*Quintus Lutatius Cerco*), *quaestor*

12. Av. Capul Romei, cu coif, spre dr. (coiful înaripat); deasupra, [**ROMA**]; în față, [**CERCO**]; în spate, semn monetar.

Rv. Navă (galeră) cu vâsle, spre dr.; deasupra, **Q.LVT (VT în ligatură) ATI**.
C. Q:

pupa (acrostolium) și prora ornată cu un cap purtând coif cu crinieră lungă; la dr., trident. Totul într-o cunună de stejar. C.p.

Ax 6; 3,66 g; diam. 18 x 20; inv. 1.702; nr. vechi 16.095/4 – bine conservată.

R.R.C. 305/1, Roma, 109 sau 108 î. Hr.

L.THORIVS.BALBVS

(*Lucius Thortius Balbus*)

13. Av. Capul zeiței Juno Sospita, spre dr., purtând pe cap pielea de capră; în spate, **I.S.M.R.** (*Juno Sospes Magna Regina*). C.p.

Rv. Bou fugind spre dr.; deasupra, marcă de control, **S**; dedesubt, **L.THORIVS**; în exergă, **BALBVS**. C.p.

Ax 3,85 g; diam. 19,5 x 18; inv. 1.734; nr. vechi 16.095/37 – bine conservată.

R.R.C. 316. Roma, 105 î. Hr.

CALD

(*[Caius Coelius] Calvus*)

14. Ax 6; 3,74 g; diam. 19;

R.R.C. 318/1a. Roma, 104 î. Hr.

Gh. Poenaru Bordea, Onoriu Stoica, *Tezaurul de la Breasta și alte descoperiri de denari romani republicani din Oltenia*, în: „SCN”, VII, 1980, p. 72, I, nr. 2, fost col. inv. C. Lupescu – Craiova.

Delia Moisil-Georges Depeyrot, *Les trésors de deniers antérieurs à Trajan en Roumanie*, Moneta, Wetteren, 2003 p. 134, nr. 132 – tez. Breasta, nr. 2.

15. Ax 6; 3,77 g; diam. 18. Cu C:

R.R.C. 318/1a. Roma, 104 î. Hr.

Gh. Poenaru Bordea, Onoriu Stoica, *Tezaurul de la Breasta și alte descoperiri de denari romani republicani din Oltenia*, în: „SCN”, VII, 1980, p. 72, I, nr. 3, fost col. inv. C. Lupescu – Craiova.

Delia Moisil-Georges Depeyrot, *Les trésors de deniers antérieurs à Trajan en Roumanie*, Moneta, Wetteren, 2003 p. 134, nr. 132 – tez. Breasta, nr. 3.

C.FABII.C.F.

(*Catus Fabius Caii filius*)

16. Av. Cybele spre dr., purtând văl și *corona muralis*; în spate, marcă de control. C.p.

Rv. Victorie, în bigă, spre dr., ține hățuri în mâna st. și nuia în dr.; dedesubt, pasăre; în exergă, **C.FABII.C.F.** C.p.

Ax 12; 3,87 g; diam. 21 x 19,6; inv. 1.724; nr. vechi 16.095/27 – bine conservată.

R.R.C. 322/1a. Roma, 102 î. Hr.

M.SERVEILI C.F.

(*Marcus Servilius*)

17. Capul Romei, cu coif, spre dr.; în spate, marcă de control **X**. C.p.

Rv. Doi soldați lângă cai, luptându-se; în exergă, pe două rânduri, **[M].SERVEILI C.[F].**; pe rândul doi..... C.p.

Ax 12; 3,86 g; diam. 19,9 x 21; inv. 1.735; nr. vechi 16.095/38 – bine conservată.

R.R.C. 327/1. Roma, 100 î. Hr.

PISO;CAEPIO./Q

(*[Lucius Calpurnius] Piso;[Quintus Servilius] Caepio / quaestores*)

18. Av. Capul lui Saturn, laureat, spre dr.; în spate, *harpe* și **PISO, CAEPIO./Q**; dedesubt, lance, parțial afară cadru. C.p.

Rv. Două figuri bărbătești, șezând pe *subsellium*, în st. și în dr. câte un spic de grâu; în exergă, **AD.FRV.EMV**

EX.S.C. C.p.

Ax 3; 3,87 g; diam. 19 x 19; inv. 1.719; nr. vechi 16.095/22 – bine conservată.

R.R.C. 330/1a. Roma, 100 î. Hr.

C.MALL; A.ALBINVS.SF, L.METEL

(*Caius [Porcilius] Malleolus; Aulus [Postumius] Albinus Spurii filius; Lucius [Caecilius] Metellus*)

19. Av. Capul lui Mars cu coif, spre dr.; în față, **X**, C.p.

Rv. Războinic nud, spre st., ține în mâna dr. o sulită și cu piciorul dr. pe o cuirasă; la st., *tropheum*; la dr., o proră, *caduceus* și legenda **C.MAL (AL** în ligatură). C.p.

Ax 1; 3,96 g; diam. 17 x 19; inv. 1.708, nr. vechi 16.095/10 – bine conservată.

R.R.C. 335/3c. Roma ? 96 î. Hr.

20. Av. Capul lui Apollo, laureat, spre dr.; în spate, **PANSA**, C.p.

Rv. Minerva în quadrigă, spre dr.; ține lance și hățuri în mâna dr. și trofeu; în exergă, **C.VIBIVS.C.F** . C.p.

Ax 12; 3,93 g; diam. 18,8 x 19,2; inv. 1.704; nr. vechi 16.095/6 – bine conservată.

R.R.C. 342/5b. Roma, 90 î. Hr.

M.CATO

(*Marcus [Porcius] Cato*)

21. Av. Bust feminin, spre dr.; (?Roma); în spate, **ROMA(MA** în ligatură); dedesubt, **M.CATO (AT** în ligatură). C.p.

Rv. Victorie șezând, spre dr. ține *patera* în mâna dr. [și ramură de palmier în st., pe umăr]; în exergă, **VICTRIX (TR** în ligatură). C.p.

Ax 5; 3,74 g; diam. 18 x 19,5; inv. 1.730; nr. vechi 16.095/33 – bine conservată.

R.R.C. 343/1b. Roma, 89 î. Hr.

22. Av. Capul regelui Tatius, spre dr.; în față, ramură de palmier; în spate, **SABIN**. C.p.

Rv. Moartea Tarpeei; deasupra, steluță în semilună; în exergă, **L.TITVRI**. C.p.

Ax 9; 3,81 g; diam. 17,2 x 17,7; inv. 1.736; nr. vechi 16.095/39 – bine conservată.

R.R.C. 344/2b. Roma, 89 î. Hr.

Fără nume de monetar

(*Gargilius; Ogulnius; Vergilius*)

23. Av. Capul lui Apollo, spre dr.; împodobit cu cunună de stejar; dedesubt, fulger. C.p.

Rv. Jupiter în quadrigă, spre dr., ține hățuri și aruncă fulgerul; fără legendă și fără marcă de control. C.p.

Ax 6; 3,92 g; diam. 18,8 x 17,2; inv. 1.710; nr. vechi 16.095/13 – bine conservată.

R.R.C. 350A/2. Roma, 86 î. Hr.

24. Ax. 6; 3,76 g; diam. 18.

R.R.C., 350A/2. Roma, 86 î. Hr.

Gh. Poenaru Bordea, Onoriu Stoica, *Tezaurul de la Breasta și alte descoperiri de denari romani republicani din Oltenia*, în: „SCN”, VII, 1980, p. 72, I, nr. 4, fost col. inv. C. Lupescu – Craiova.

Delia Moisil-Georges Depeyrot, *Les trésors de deniers antérieurs à Trajan en Roumanie*, Moneta, Wetteren, 2003 p. 134, nr. 132 – tez. Breasta, nr. 4.

25. Ax. 5; 3,70 g; diam. 19.

R.R.C., 350A/2. Roma, 86 î. Hr.

Gh. Poenaru Bordea, Onoriu Stoica, *Tezaurul de la Breasta și alte descoperiri de denari romani republicani din Oltenia*, în: „SCN”, VII, 1980, p. 72, I, nr. 5, fost col. inv. C. Lupescu – Craiova.

Delia Moisil-Georges Depeyrot, *Les trésors de deniers antérieurs à Trajan en Roumanie*, Moneta, Wetteren, 2003 p. 134, nr. 132 – tez. Breasta, nr. 5.

26. Av. Cap de bărbat, spre dr., cu atributele lui Apollo, Mercur și Neptun; în spate, marcă de control, **XVI**. C.p.

Rv. Victorie în quadrigă, spre dr., ține hățuri cu mâna st. și o cunună cu dr.; sub picioarele cailor, marca de control, **III**, în exergă, **L.IVLI.BVRSI[O]**. C.p.

Ax 5; 3,96 g; diam. 18,5 x 19,1; inv. 1.729; nr. vechi 16.095/32 – bine conservată.

R.R.C. 352/1c. Roma; 85 î. Hr.

27. Av. Capul lui Apollo, laureat, spre dr.; dedesubt, fulger; în spate, **MN(MN** în ligatură). **FONTEI.**; în față, **C.F.** C.p.

Rv. Cupidon călare pe capră, spre dr.; în st. și dr., *pilei*; în exergă, *thyrsus*; totul într-o cunună de laur. C.p.

Ax 3; 3,77 g; diam. 20,2 x 20,2; inv. 1.727; nr. vechi.16.095/30 – bine conservată.

R.R.C. 353/1d. Roma, 85 î. Hr.

C.LICINIVS.L.F.MACER

(*Caius Licinius Lucii filius Macer*)

28. Av. Bustul lui Apollo văzut din spate, cu capul întors spre st., ținând în mâna dr. fulger. C.p.

Rv. Minerva în quadrigă, spre dr., ține scut și hățuri în mâna st. și lance în dr.; în exergă.

C.LICINIVS.L.F. MACER

C.p.

Ax 3; 4,10 g; diam. 19 x 20; inv. 1.701; nr. vechi 16.095/3 – bine conservată.

R.R.C. 354/1. Roma, 84 î. Hr.

Q.ANTO BALB PR

(*Quintus Antonius Balbus, praetor*)

29. Denar (tip *serratus*)

Av. Capul lui Jupiter, laureat, spre dr.; în spate, **S.C.** C.p.

Rv. Victorie în quadrigă, spre dr.; ține hățuri și ramură de palmier în mâna st. și o cunună în dr.; dedesubt, marcă de control **C**; în exergă, **Q.ANTO** (**ANT** în ligatură). **BAL** (**AL** în ligatură). **B/PR.** C.p.

Ax 5; 3,91 g; diam. 19 x 20; inv. 1.717; nr. vechi 16.095/20 – ștearsă puțin la rev. Din circulație.

R.R.C. 364/1d. Roma, 83 -82 î. Hr.

30. Denar (tip *serratus*)

Ax 7; 3,7 g; diam. 20.

R.R.C. 364/1d. Roma, 83 -82 î. Hr.

Gh. Poenaru Bordea, Onoriu Stoica, *Tezaurul de la Breasta și alte descoperiri de denari romani republicani din Oltenia*, în: „SCN”, VII, 1980, p. 72, I, nr. 6, fost col. inv. C. Lupescu – Craiova.

Delia Moisil-Georges Depeyrot, *Les trésors de deniers antérieurs à Trajan en Roumanie*, Moneta, Wetteren, 2003 p. 134, nr. 132 – tez. Breasta, nr. 6.

L.MANLI

(*Lucius Manlius*)

L.SVLLA

(*Lucius [Cornelius] Sulla*)

31. Av. Capul Romei, cu coif, spre dr.; în față, **L.MANLI**; în spate, **PRO.Q.** C.p.

Rv. *Triumphator*, în quadrigă, spre dr., ține hățuri în mâna st. și *caduceus* în dr. și este încununat de o Victorie în zbor; în exergă, **L.SVLLA.IM.** C.p.

Ax 5; 3,75 g; diam. 19 X 18; inv. 1.705; nr. vechi 16.095/7 – bine conservată.

R.R.C. 367/3. Monetărie mobilă cu Sulla, 82 î. Hr.

M.METELLVS Q.F

(*M. Caecilius Metellus*)

32. Av. Capul lui Apollo, laureat, cu părul drapat, spre dr.; în spate, **ROMA**; în față, **X**, C.p.

Rv. Scut macedonean, cu un cap de elefant; circular, **M.METELLVS.Q.F.**, totul într-o cunună de lauri care decorează marginile monedei.

Ax 12; 3,74 g; diam. 17 x 18; inv. 1.718; nr. vechi 16.095/21 – bine conservată.

R.R.C. 369/1. Roma, 82-80 î. Hr.

33. Denar (tip *serratus*)

Av. Capul Hispaniei, spre dr., purtând vâl; în spate, **HISPAN.** C.p.

Rv. Personaj togat, întinzând mâna dr. spre un vultur legionar – stindard înfipt în pământ, în spatele stindardului litera landa; la st., *fascēs* cu secure; **A.POSTA.A.F.S.N.AL** (**AL** în ligatură) **BIN.** C.p.

Ax 3; 3,68 g; diam. 19,2 x 19,9; inv. 1.731; nr. vechi 16.095/34 – bine conservată.

R.R.C. 372/2. Roma, 81 î. Hr.

C.MARI.C.F.CAPIT*(Caius Marius Caii filius Capito)*34. Denar (tip *serratus*)Av. Bustul zeiței Ceres, drapată și diademată cu spice, spre dr.; în spate, **CAPIT** și număr, **CXX**; sub bărbie, simbol, ancoră. C.p.Rv. Plugar, spre st., cu boi înjugați; deasupra, număr, **CXX**; în exergă, **C.MARI.C.F. S.C. C.p.**Ax 5; 3,85 g; diam. 18,8 x 19,2; inv. 1.706; nr. vechi 16.095/8 – bine conservată.
R.R.C. 378/1c. Roma, 81 î. Hr.**C. NAE BALB***(C. Naevius Balbus)*

35. Ax 12; 4,02 g; diam. 19.

R.R.C. 382/1b. Roma, 79. î. Hr.

Gh. Poenaru Bordea, Onoriu Stoica, *Tezaurul de la Breasta și alte descoperiri de denari romani republicani din Oltenia*, în: „SCN”, VII, 1980, p. 72, I, nr. 7, fost col. inv. C. Lupescu – Craiova.Delia Moisil-Georges Depeyrot, *Les trésors de deniers antérieurs à Trajan en Roumanie*, Moneta, Wetteren, 2003 p. 134, nr. 132 – tez. Breasta, nr. 7.**L.CASSI.Q.F***(Lucius Cassius Quinti filius)*36. Av. Capul lui Liber, spre dr., cu cunună și cu *thyrsus* pe umăr. C.p.Rv. Capul lui Liberta, spre st., purtând cunună de viță cu ciorchini de struguri; în spate, **L.CASSI.Q.F. C.p.**Ax 9; 3,68 g; diam. 17 x 19; inv. 1.720; nr. vechi 16.095/23 – bine conservată.
R.R.C. 386. Roma, 78 î. Hr.**L.FARVLEI.MENSOR***(Lucius Farsuleius Mensor)*37. Av. Libertas, diademată și drapată, spre dr.; în spate, *pileus*, **S.C.** în față, **MENSOR. C.p.**Rv. Războinic, ține lance și conduce bigă, spre dr.; cu mâna dr. ajută un personaj togat să urce în bigă; în exergă, **L.FARVLEI.MENSOR. C.p.**

Ax 7; 3,86 g; diam. 19,2 x 19,2; inv. 1.726; nr. vechi 16.095/29 – legenda puțin ștersă din circulație.

R.R.C. 392/1b. Roma, 75 î. Hr.

C. POSTVMI AT sau TA*(C. Postumius At (?) sau Ta (?))*

38. Ax 7; 3,75; diam. 19.

R.R.C. 394/1a. Roma, 74. î. Hr.

Gh. Poenaru Bordea, Onoriu Stoica, *Tezaurul de la Breasta și alte descoperiri de denari romani republicani din Oltenia*, în: „SCN”, VII, 1980, p. 72, I, nr. 8, fost col. inv. C. Lupescu – Craiova.

Delia Moisil-Georges Depeyrot, *Les trésors de deniers antérieurs à Trajan en Roumanie*, Moneta, Wetteren, 2003 p. 134, nr. 132 – tez. Breasta, nr. 8.

C. HOSIDI C. F GETA III VIR

(*C. Hosidius C.F Geta*)

39. Denar (tip *serratus*)

Av. Bustul Dianeii, spre dr., drapată, pe umăr poartă arc și tolbă de săgeți; în spate, **IIIVIR**, în față, **GETA**. Contramarcă. C.p

Rv. Mistreț, spre dr., străpuns de o lance și atacat de un câine; în exergă, **C.HOSIDI.C.F.** C.p.

Ax 5; 3,85 g; diam. 16 x 16,8; inv. 1.728; nr. vechi 16.095/31 – bine conservată. R.R.C. 407/2. Roma, 68 î. Hr.

Q.POMPONI.MVSA

(*Quintus Pomponius Musa*)

40. Av. Capul lui Apollo, spre dr.; cu părul legat cu o bandă; în spate, **Q.POMPONI**; în față, **MVSA**. C.p.

Rv. Hercule, spre dr.; purtând blana de leu și cântând la liră; în față, măciucă; la dr. **[H]ERCULES**; la st., **MVSARVM**. C.p.

Ax 5; 3,62 g; diam. 17,8 x 18,4; inv. 1.657; nr. vechi 16.095/32 – puțin ștersă legenda, la rev. din circulație.

R.R.C. 410/1. Roma, 66 î. Hr.

L.ROSCI.FABATI

(*Lucii Roscii Fabati*)

41. Denar (tip *serratus*)

Av. Capul zeiței Juno Sospita, spre dr.; în spate, marcă de control, dedesubt, **L.ROSCI**. C.p.

Rv. Tânără hrănind un șarpe; marcă de control; în exergă, **FABATI**. C.p.

Ax 9; 3,62 g; diam. 18 x 19; inv. 1.732; nr. vechi 16.095/35 – bine conservată.

R.R.C. 412. Roma, 64 î. Hr.

LONGIN

(*[Lucius Cassius] Longinus*)

42. Denar

Av. Capul zeiței Vestra, spre st., purtând vâl și diademă; la dr., cupă (*simpulum*); la st., literc, **C**. C.p.

Rv. Votant în picioare, spre st., introduce în *cista* o tabletă marcată cu **V**; la dr., **LONGIN. III.[V]**. C.p.

Ax 3; 3,71 g; diam. 18 x 18; inv. 1.721; nr. vechi 16.095/24 – bine conservată.

R.R.C. 413. Roma, 63 î. Hr.

CAESAR

([*Caius Iulius*] *Caesar*)

43. Av. Embleme pontificale – *culullus, aspergillum*, secure (*dolabra pontificalis*) și *apex*. C.p.

Rv. Elefant, spre dr., călcând în picioare un dragon; în exergă, **CAESAR**. C.p.

Ax 4; 4,07 g; diam. 17 x 17; inv. 1.712; nr. vechi 16.095/15 – ștearsă, în parte, din circulație.

R.R.C. 443/1. Monetărie mobilă cu Caesar, 49-48 î. Hr.

C.VIBIVS.C.F.C.N.PANSA

(*Caius Vibius Caii filius Caii nepos Pansa*)

44. Av. Masca lui Pan, cu barbă, spre dr.; dedesubt, [**PANSA**]. C.p.

Rv. Jupiter, laureat, șezând pe un scaun, spre st., ține *patera* în mâna dr. și sceptru în st.; la dr., [**C.VI**]BIVS.C.F.C.N. de sus în jos, la st., **IOVIS AXVR**. de jos în sus. C.p.

Ax 3; 4,03 g; diam. 17 x 18; inv. 1.738; nr. vechi 16.095/41 – bine conservată.

R.R.C. 449/1a. Roma, 48 î. Hr.

T. CARISIVS IIIVIR

(*Titus Carisius*)

45 Av. Capul Romei, cu coif (coif frigian), spre dr.; în spate, **ROMA**, de sus în jos. C.p.

Rv. Cornucopie, deasupra unui glob; la st., sceptru; la dr., cârmă; jos, **T.CARIS**, [cunună de lauri pe margine].

Ax 12; 3,68 g; diam. 16 x 17; inv. 1.711; nr. vechi 16.095/14 – bine conservată.

R.R.C. 464/3b. Roma, 46 î. Hr.

C. COSIDIUS PAETVS

(*C. Cosidius Paetus*)

46. Av. Bustul Minervei, cu coif, spre dr.; purtând *aegis*, C.p.

Rv. Victoria, în quadrigă, spre dr.; ținând hățurile și o ramură de frunze de palmier, în st.; în dr., cunună; în exergă, **C.CONSIDI**. C.p.

Ax 12; 3,40 g; diam. 17,7 x 19; inv. 1.723; nr. vechi 16.095/26 – bine conservată.

R.R.C. 465/5. Roma, 46 î. Hr.

MAG. PIVS. IMP. PRAEF. CLAS. ET. ORAE MARIT

(*Sextus Pompeius, Magnus Pius, imperator iterum, praefectus classis et orae maritimae*)

47. Av. Capul lui Cn. Pompeius magnus, spre dr.; în spate, ulcior (*guturnium*); în față, *lituus*; legendă circulară **MAG. PIVS. IMP.[ITER]**

Rv. Neptun, spre st., ține *aplastrum* în mâna dr. și hlamida pe brațul st., punând piciorul de pe o proră; Neptun este încadrat de frații din Catane (Sicilia), Amphinomos și Ampias, care își poartă părinții pe umeri; deasupra, [PRAEF]; în exergă, **CLAS. ET. OR[Æ] MAR** (în ligatură) **IT.EX.S.[C]**.

Ax 12; 3,82 g; diam. 17 x 18; inv. 1.698; nr. vechi 16.095/11 – bine conservată.
R.R.C. 511/3a. Sicilia, 42-40 î. Hr.

ANT.AVG.III VIR.R.P.C.

([Marcus] Antonius, *augur, triumvir reipublicae constituendae*)

48. Av. Navă, spre dr., având la proră scepstrul împodobit cu trese; deasupra, **ANT.AVG.**, dedesubt, **III VIR.R.P.C.** Contramărci. C.p.

Rv. *Aquila* între două stindarde; dedesubt, **LEG.III.** C.p.

Ax 7; 3,44 g; diam. 17 x 15; inv. 26.946 – tezaur Breasta, Dolj – stare conservare: parțial ștersă.

R.R.C. 544/23. Monetărie mobilă cu M. Antonius. 32-31 î. Hr.

Gh. Poenaru Bordea și Onoriu Stoica, *Tezaurul de la Breasta și alte descoperiri de denari romani republicani din Oltenia*, în: „SCN”, VII, 1980, p. 72, I, nr. 9, cu completarea prezenței contramărcilor la av. – tezaur Breasta, fost col. prof. C. Stroe – Craiova, donație prof. Al. Dinu, Colegiul Național „Frații Buzești” – Craiova.

49. Denar – suberat, posibil imitație.

Av. Navă, spre dr., având la proră scepstru împodobit cu trese; deasupra, **VVT**, dedesubt, **III VIR.R.P.C.**

Rv. *Aquila* între două stindarde; dedesubt, **LEG.V.** C.p.

Ax 12; 3,16 g; diam. 17 x 17; inv. 1.714; nr. vechi 16.095/17 – bine conservată.

R.R.C. 544/18. Monetărie mobilă cu M. Antonius. 32-31 î. Hr.

Delia Moisil-Georges Depeyrot, *Les trésors de deniers antérieurs à Trajan en Roumanie*, Moneta, Wetteren, 2003 p. 134, nr. 132 – tez. Breasta, nr. 9.

Imitații

50. Av. Capul Romei, cu coif, aripat, spre st.; în spate, de sus în jos, **ROMA** (**MA** în ligatură, cu litera **A** întoarsă), **__ I**

Rv. Dioscurii, călare, spre dreapta, redați mai rudimentar; în exergă, **ROMA** (**A** ca landa).

Ax. 7; 3,63 g; diam. 19,3 x 20; inv. 1.755; nr. vechi 16.095/62 – bine conservată.

51. Av. Capul Romei, cu coif, aripat și colier la gât, spre dr.; în spate, marcă de control?. C.p.

Rv. Victoria, în bigă, spre dr.; ținând hășurile și o ramură de frunze de laur în mâna st., iar în cea dr. o cunună; sub cai, literele **CTMI** (**TMI** inversate); în exergă, litere inversate de la st. la dr. **MVTMI.** C.p.

Ax. 11; 4,70 g; diam. 19,3 x 19,3; inv. 1757; nr. vechi 16.095/64 – bine conservată.

52. Av. Capul laureat, cu barbă, al lui Jupiter sau Saturn, spre dr.

Rv. Unul dintre cei doi frați din Catane (Sicilia), Amphinomos sau Anapias, purtându-și tatăl pe umeri și fugind spre dr.; la st., **M. HERENNI (HE** în ligatură). C.p.

Ax 3; 3,79 g; diam. 16,8 x 19,2; inv. 1.756; nr. vechi 16.095/63, rv. tip R.R.C. 308 (M. Herennius. Roma 108 sau 107 î. Hr.) – bine conservată.

53. Av. Capul Romei, cu cască aripată, colier și bucle pe umărul dr.; spre dr., în spate, **X**, C.p.

Rv. Jupiter (redat schematic), în quadrigă, spre dr., ține hățurile și un fel de sceptru, iar cu dr., schematizat, aruncă fulgerul; în exergă, **LSCPASIAG**, C.p.

Ax 3; 3,69 g; diam. 17,8 x 18,2; inv. 1.759; nr. vechi 16.095/67; rv. tip R.R.C. 311 (L. Scipio Asiagenus, Roma, 106 î. Hr.) – bine conservată.

54. Av. Capul laureat al lui Apollo, spre dr.; redat mai puțin artistic; în spate, cu globule la capete, litere fără sens, landa **FONIIC**, în față, jos, **F** și o globulă.

Rv. Cupidon, călare pe capră, spre st.; două figuri; în exergă, *thyrsus*, totul între două cercuri globulate.

Ax 3; 3,76 g; diam. 19,6 x 18,9; inv. 1.753; nr. vechi 16.095/60 – tip probabil R.R.C. 353 (Mn. Fonteius C.F. Roma, 85 î. Hr.) – bine conservată.

55. Av. Tipul general C. Coelius Caldus, R.R.C. 318/1a, an 104: Rv. C. Naevius Balbus, serratus, R.R.C., 382/1a.

Ax 5; 3,23 g; diam. 17.

Gh. Poenaru Bordea, Onoriu Stoica, *Tezaurul de la Breasta și alte descoperiri de denari romani republicani din Oltenia*, în: „SCN”, VII, 1980, p. 72, I, nr. 10, fostă col. inv. C. Lupescu – Craiova.

Delia Moisil-Georges Depeyrot, *Les trésors de deniers antérieurs à Trajan en Roumanie*, Moneta, Wetteren, 2003 p. 134, nr. 132 – tez. Breasta, nr. 10.

56. Hibrid cu ștanțe copiate(?); Av. C. Calpurnius Piso Frugi; R.R.C. 408/1a, an 67; Rv. L. Iulius Bursio; R.R.C. 352/1a, an 85.

Ax 12; 3,72 g; diam. 18 x 16.

Gh. Poenaru Bordea, Onoriu Stoica, *Tezaurul de la Breasta și alte descoperiri de denari romani republicani din Oltenia*, în: „SCN”, VII, 1980, p. 72, I, nr. 11, fostă col. inv. C. Lupescu – Craiova.

Delia Moisil-Georges Depeyrot, *Les trésors de deniers antérieurs à Trajan en Roumanie*, Moneta, Wetteren, 2003, p. 134, nr. 132 – tez. Breasta, nr. 11.

UN NOUVEAU LOT DE DENIERS RÉPUBLICAINS ROMAINS DU TRÉSOR DE BREASTA – DOLJ

(Résumé)

Il y a 50 années siècles le Musée de l'Olténie a acheté un lot de 45 monnaies (40 deniers républicains romains et 5 imitations) qui s'ajutent aux 11 exemplaires conservés par le collectionner, découvertes en 1948. Ce lot (du 11 deniers) a été publié par

Gheorghe Poenaru Bordea et Onoriu Stoica. Dans ce moment-ci, le lot est constitué de 49 deniers et 7 imitations, des émissions échelonnées entre 179-170 et 32-31 av. J. Chr.

L'étude est accompagnée par une catalogue des monnaies contenant la description détaillée des monnaies.

Mots-clefs: trésor, deniers républicains romains, imitations, Breasta – Dolj.